

RESTRUKTURALIZACE DŮLNÍHO PRŮMYSLU SPOLEČNĚ SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY

V důlním průmyslu je potřeba vypracovat novou industrializační politiku. Restrukturalizace, ekonomické a sociální zabezpečení – opatření ve francouzském důlním průmyslu.

Významnější data (1)

● **17. květen 1946** - vyhlášení zákona o zestátnění přijatého dne 26. dubna 1946.

➤ Založení společnosti Charbonnages de France, jejímiž členy se staly společnosti důlního průmyslu devíti uhelných pánví: Nord-Pas-de-Calais, Lorraine, Loire, Cévennes, Blanzý, Provence, Auvergne, Dauphiné et Aquitaine.

● **14. červen 1946**

➤ Uplatnění důlního statutárního zákona je regulováno nařízením.

■ Silikóza je uznána jako nemoc z povolání.

■ Systém sociálního pojištění horníků je rozšířen s platností pro všechny osoby pracující v důlním průmyslu.

Významnější údaje: (2)

výrobní prognózy

■ 1946: pro rok **1955** je plánována těžba **70 milionů tun** uhlí.

■ *Těžba se v roce 1958 zvýšila na 58,9 milionů tun, v porovnání s 46,6 miliony tun vytěženými v roce 1945. To byl rekordní rok ve francouzské těžbě uhlí; produktivita vzrostla během patnácti let na trojnásobek.*

■ V roce 1960 by se podle plánu Jeanneney měla těžba v zemi v roce 1965 snížit na **53 miliony tun** ročně. Poměr energie vyráběné z uhlí se díky zvyšování využití nových energetických zdrojů snižuje. Poměr energie získávané z uhlí se snížil z 98 % pod hranici 50 %.

■ V prosinci roku 1968 plán Bettencourt nařizuje snížení množství vytěženého uhlí v zemi o 25 milionů tun do roku 1975.

Významnější údaje (4)

- seznam uzavřených dolů.

Finanční pomoc a podpora pro Francii.

v rámci restrukturalizačních procesů

v uhelných pánvích

Ekonomické aspekty a rekvalifikace. (1)

● Stát je povinen napomoci vzniku takových nových činností, prostřednictvím kterých kompenzuje ztrátu pracovních míst zapříčiněnou postupným zavíráním těžebních jednotek.

● Státní moc pověřila změnou profilu Charbonnages de France s takovým cílem, aby zaváděním zachovatelných průmyslových odvětví zajistila vytváření nových pracovních míst v uhelné pánvi.

Ekonomické aspekty, změna profilu. (2)

● Vypracovaná metoda:

➢ Založení finanční společnosti za účelem napomoci procesu industrializace důlní oblasti ([SOFIREM](#)) – společnost vznikla v roce 1967.

▪ Její dceřinná společnost byla založena v oblasti Nord-Pas-de-Calais v roce 1984 ([FINORPA](#)).

➢ V roce 1984 byl za účelem industrializace uhelných pánví vytvořen fond (FIBM).

Společnost SOFIREM a její dceřinná společnost FINORPA.

● Její prvořadá úloha:

napomoci procesu industrializace důlních oblastí rozšířením nebo založením takových, především malých a středně velkých podniků, jejichž rozvoj lze zajistit úvěry získanými z tendrů nebo vlastním kapitálem.

● V roce 2003 skupina SOFIREM poskytla částku 39,5 milionů euro na financování cca. 230 takových tendrů, které umožňují vytvoření 5200 pracovních míst rozšířením stávajících podniků nebo založením nových společností.

● Celková hodnota plánovaných investic: 1 020 M€

Fond podporující proces industrializace důlních oblastí (FIBM).

● Cílem fondu FIBM je napomoci industrializaci důlních oblastí z prostředků získaných z tendrů krytých ročním rozpočtem, transformací prostředí důlních společností (profinancování infrastruktur, organizování vzdělávání).

● FIBM v letech 1984-2002.

▪ Fond FIBM poskytl v důlních oblastech pomoc v celkové částce 519 M€, v následujícím poměru:

● Centre Midi = 205 M€

- Lorraine = 122 M€
- Nord - Pas de Calais = 192 M€

●**Použití finančních prostředků – realizované akce:**

- 48% podnikové nemovitosti
- 11% kolektivní akce
- 19% vzdělávání
- 14% výroba
- 6% rozvoj výzkumu
- 2% vyhledávání propagací

Fond podporující proces industrializace důlních oblastí (FIBM).(2)

- Stát prostřednictvím fondu FIBM v roce 2003 poskytl 9 prefektům balík ve výši **15 milionů euro** za účelem zachování hodnoty ceny podnikových nemovitostí a na výzkumné a výrobní akce.

Vytvoření stavů jistot

Úloha horníků v procesu rehabilitace.

Harmonogram procesu uzavření skupiny **Charbonnages de France (CDF)**.

Skupina CDF v uplynulých letech postupně převzala závazek rehabilitace objektů těžebního a důlního průmyslu, v souladu s důlními a ekologickými zákony.

- V zájmu úspěšné realizace tohoto procesu byl dne 3. února 2004 vydán zákon:

Vytvoření stavů jistot
náprava (rehabilitace)

- *Společnost Charbonnages de France se v devíti uhelných pánvích (HBCM, HBL, HBNPC) stala v průběhu procesu zestátnění právním nástupcem 261 koncesí, mezi kterými je také několik historických koncesí s minulostí delší než sto let.*
- *Za úzké spolupráce s místními oficiálními institucemi a státními úřady se zřekli koncesí, za současného dodržení příslušných zákonů a právních předpisů: Zákon o důlním průmyslu, Zákon o ochraně životního prostředí, Zákon ICPE, Zákon o vodohospodářství, Zákon o památkové péči, Zákon o rozvoji měst a obcí .*

Příklad rehabilitace:

DECAZEVILLE (Aveyron)

Vytvoření stavů jistot

uzavření dolů – technické dokončovací práce

- v uplynulých šesti letech (1997-2002) představovala tato činnost pro stát náklady ve výši **450 milionů** euro.

Stát vytvořil pro následujících pět let rezervu určenou na likvidaci objektů důlního průmyslu, jejíž výše činí cca.

850 milionů euro

a termínem úplného dokončení likvidace je 31. prosinec 2007.

Snížování znečišťování tepelným postupem

Půdu z objektů důlního průmyslu ošetřují proti znečištění v rotačních pecích *tepelným zpracováním při teplotě 250 - 500 °C, poté jsou znečišťující látky oxidovány při teplotě 1 000 °C v pecích pro konečné spalování: to je zásada odebrání tepla, která byla použita ve staré koksovně v severním Auby za účelem ošetření části půdy.*

Společnost Charbonnages de France věnovala částku ve výši cca. 6 milionů euro na to, aby půdu v okolí dolů zbavila znečištění a aby oblast navrátila samosprávě Auby « čistou », aby tam mohly být zahájeny nové aktivity.

Je to jedna z efektivních cest zbavení se nečistot, protože důsledně dodržuje směrnice ochrany životního prostředí (není doprovázena emisí neutrálních plynů, nevzniká ani odpadová voda, ani žádný odpad jako konečný produkt) .

Tepelné zpracování zajišťuje téměř úplné vyčištění, konečný produkt je homogenní (vzniká malé množství odpadního znečištěného materiálu) a tak lze konečný produkt použít jako stavební materiál pro výplně.

Znečištěné místo těžby a půda.

●Zákon č. 19. o průmyslových zařízeních představujících nebezpečí pro životní prostředí z roku 1976 je součástí zákona o ochraně životního prostředí. Ten nařizuje způsob nakládání s půdou znečištěnou důsledkem průmyslové činnosti přímým nebo nepřímým způsobem. Se znečištěnými místy a půdou se zachází na základě odhadů týkajících se ekologických rizik a nebezpečných vlivů na zdraví a vodní zásoby, s přihlédnutím na cíle recyklace. Ve Francii, na rozdíl od jiných států, neberou při likvidaci znečištění ohled na původně stanovený limit.

●Zjednodušeně, ve Francii uplatňují při rehabilitaci znečištěného průmyslového prostředí a půdy následující zásady:

- Prevence
- Ošetření/rehabilitace (náprava)
- Odkrytí (poznání)

Důlní plyn (třaskavý plyn)

●*Důlní plyn je organickou součástí uhlí, jedna tuna uhlí obsahuje množství 2-10 kubických metrů metanu.*

●Během těžby uhlí důlní plyn, neboli CH₄, který je přirozenou součástí uhlí, uniká trhlinami v zemi. Za účelem snížení nebezpečí důlního plynu jsou v galeriích umístěovány odsávací trubice a tímto způsobem je plyn, zčásti odváděný na povrch, zužitkováván v kotlích nebo v tepelných zařízeních.

●Metan, coby plyn, se po vytěžení uhlí dostává do životního prostředí. Jeho zachycování má i nadále své odůvodnění, jelikož ho lze prodat.

● Jelikož voda z dolů již není odčerpáváním vyváděna na povrch, zabraňuje tak tomu, aby se plyn z uhlí uvolňoval. Jinak voda způsobuje proudění důlního plynu směrem nahoru, a proto je ve výše položených místech dolů koncentrace důlního plynu mnohem vyšší. Zhuštěný důlní plyn se dostává do okrajových vrstev, a skrze podzemní vodní vrstvy proniká na zemský povrch. Objevuje se však i na hladině studní.

●Bezpečný odvod důlního plynu do vzduchu za účelem jeho zpracování je vyřešen buď odvodem nebo vrtem snižujícím tlak. Toto řešení však bývá dočasné, protože pokud se voda dostane na povrch, není již možné v dole odvzdušňovat.

●Zabránění provalení vody:

●Zrušení základní činnosti může být provedeno v linii studie akce a reakce, unikající důlní voda opadne, není třeba ji odčerpávat, ale má to své následky jak v podzemí, tak na povrchu..

●Nezávislý orgán sleduje stav a kvalitu podzemních vod, půdní vody a nadzemních vod; speciální metodou je zkoumán vzájemný vliv půdní vody, podzemní vodní vrstvy, důlní vody, vodních toků a vody pocházející z vyhloubených studní, používané jako zásoby pitné vody nebo průmyslová voda, a vliv dešťové vody.

Sociální péče věnovaná otázce uzavírání dolů potrvá tak dlouho, dokud nebude mít i poslední horník nové pracovní místo.

●Sociální aspekty:

záruky na dodržení práv horníků.

Sociální opatření se vztahují i na toho posledního horníka.

Řídící rada Celostátního garančního úřadu (ANGDM) dohlíží na dodržování práv horníků.

Jejími členy jsou:

- zástupci státu,
- členové zastupující bývalé důlní podniky,
- členové zastupující odborové organizace bývalých horníků.

Záruka se vztahuje na práva více než 200 tisíc bývalých horníků.

●A ročně stojí stát více než **700 milionů euro.**

Poučení

●**Zázračné řešení neexistuje, protože není nic lepšího, než zachování pracovního místa.**

●**V případě uzavírání důlních podniků jsou zapotřebí preventivní opatření, abychom připravili zaměstnance na rekvalifikaci, na celoživotní vzdělávání, aby i nadále mohli pracovat.** V této souvislosti:

● nemělo by se přemýšlet o tom, že zaměstnanec již **dále nebude** pracovat

(předčasný odchod do důchodu, zproštění od výkonu práce,...)

Je třeba využít sociální dialog:

- **Bez sociálního dialogu by se nemohlo uskutečnit nic z výše uvedeného.**
- **Sociální dialog musí být neustále udržován se všemi příslušnými účastníky, kteří se účastní procesu restrukturalizace: s vládou země, s osobami vykonávajícím politická rozhodnutí, se sociálními partnery příslušných podniků, s Komisí EU.**

Je samozřejmé, že ze strany zúčastněných se neprojeví jednotné zájmy.

Poučení sociálního dialogu

Je zapotřebí zmobilizovat potřebné finanční prostředky, mnohem více, než je částka finančních možností podniku.

Spoluúčasť státu je nezbytná.

- **Bez sociálního dialogu neexistuje umírňující sociální péče.**

Závěry

- **Čas je koneckonců podstatným faktorem.**
- **K uzavření dolu je zapotřebí čas nejméně jednoho roku.**
- **Rekvalifikace jednoho horníka trvá dva až tři roky.**
- **Znovuzrození průmyslové sítě v regionu představuje více než desetiletou práci.**
- **Děkuji vám za pozornost.**